

JUSTIITSMINISTEERIUM

Kliimaministeerium
info@kliimaministeerium.ee

Teie 17.09.2024

Meie 18.10.2024

nr 1-4/24/3363-3,
KLIM/24-0745/-2K
nr 8-2/6713

**Ehitusseadustiku ja planeerimisseaduse
rakendamise seaduse, keskkonnatasude
seaduse ning planeerimisseaduse muutmise
seaduse (taastuenergia kasutuselevõtu
kiirendamine) eelnõu koostöölastamine**

Austatud minister

Kliimaministeerium on esitanud Justiitsministeeriumile koostöölastamiseks ehitusseadustiku ja planeerimisseaduse rakendamise seaduse, keskkonnatasude seaduse ning planeerimisseaduse muutmise seaduse (taastuenergia kasutuselevõtu kiirendamine) eelnõu (eelnõu). Justiitsministeerium koostöölastab eelnõu märkustega.

1. Eelnõu § 2 p 5 näeb ette, et tuuleelektrijaama valdaja esitab keskkonnaotsuste infosüsteemi tuuleelektrijaama kohta andmed, mis võimaldavad tuvastada keskkonnatasu maksmise kohustuse ja kindlaks teha tuuleelektrijaamale kohalduva tasumäära. Juhime tähelepanu, et keskkonnaotsuste infosüsteemi regulatsioon keskkonnaseadustiku üldosa seaduses (KeÜS) ei vasta isikuandmete kaitse üldmääruse (IKÜM), põhiseaduse (PS) ja avaliku teabe seaduse (AvTS) nõuetele. Kuna infosüsteemis töödeldakse ka isikuandmeid, siis tuleb andmete säilitamise tähtaeg näha ette seaduse tasandil.

Igasugust isikuandmete kogumist, säilitamist, kasutamist ja avalikustamist käsitatakse eraelu puutumatuse (PS § 26) riivena. PS § 11 kohaselt tohib õigusi ja vabadusi piirata ainult kooskõlas põhiseadusega. See tähendab, et niisugune piirang peab olema kooskõlas ka PS § 3 esimese lausega, mille kohaselt teostatakse riigivõimu üksnes põhiseaduse ja sellega kooskõlas olevate seaduste alusel. Sättes väljendatud üldise seadusereservatsiooni põhimõtte järgi peab põhiõigusi puudutavates küsimustes kõik olulised otsused langetama seadusandja. Riigikogu võib täidesaatvat võimu volitada reguleerima üksnes vähem intensiivseid põhiõiguste piiranguid ning sealjuures peab seaduses sisalduv volitusnorm olema täpne, selge ja vastavuses piirangu intensiivsusega. Seda põhimõtet tuleb järgida ka isikuandmete töötlemisel. See tähendab, et isikuandmete töötlemine peab olema reguleeritud seadusega, määrusega võib seaduse norme täpsustada, kuid seda üksnes selge ja täpse ulatusega volitusnormi alusel. Mida intensiivsem on põhiõiguste piirang, seda üksikasjalikumad peavad olema täitevvõimu tegutsemise aluseks olev volitusnorm ja menetlusnormid. Seega ei sobi isikuandmete töötlemise seaduslikuks aluseks üldine volitusnorm, mis jätab kõik peamised küsimused täitevvõimu reguleerida. Elukoige peab seaduse tasandil määratlema isikuandmete töötlemise olukorrad ja eesmärgid, töödeldavate isikuandmete koosseisu vähemalt isikuandmete kategooriate täpsusega (viimast võib seaduse volitusnormi alusel määrusega täpsustada) ning töödeldavate isikuandmete säilitamise tähtajad. Igasugune isikuandmete töötlemine peab vastama andmetöötluse põhimõtetele vastavalt IKÜM artiklis 5 sätestatule. Isikuandmete kategooriad on valdavalt eriseadustes reguleeritud, kuid seadusest ei nähtu nende andmete säilitamise tähtaegu. Justiitsministeeriumi hinnangul tuleb säilitustähtajad näha ette seaduse tasandil, vajadusel säilitamise tähtaegu põhimääruses täpsustades.

Lisaks eelnevale näeb KeÜS § 401 lg 3 ette, et kiirgusallikate ja tuumamaterjali kohta käivad andmed on keskkonnaotsuste infosüsteemis mõeldud asutusesiseseks kasutamiseks. Selgitame, et teavet saab tunnistada asutusesiseseks kasutamiseks, kui esineb mõni AvTS § 35 lg 1 nimetatud asjaolu, muul juhul on tegemist avaliku teabega. Kõnealuse KeÜS lõike puhul ei ole tegemist eriseadusest

tuleneva juurdepääsupiirangu alusega ning säte tuleb kustutada ning kohaldada tuleb üldist AvTS-i regulatsiooni. Olukorras, kus kiirgusallikate ja tuumamaterjali kohta käivate andmete infosüsteemi kandmisel leitakse igakordsel hindamisel, et need saab tunnistada asutusesiseseks kasutamiseks mõnest AvTS § 35 lõikes 1 nimetatud asjaolust lähtuvalt, tuleb saabuva teabenõude korral taas iga kord uuesti hinnata, kas andmed on asutusesiseseks kasutuseks terves mahus või saab osasid andmeid vajadusel siiski välja anda.

Eelnevast tulenevalt palume KeÜS §-i 401 täiendada andmete säilitamise tähtaegadega ning KeÜS § 401 lg 3 kehtetuks tunnistada.

2. Planeerimiseseaduse muutmise seaduse jõustumine – eelnõuga kavandatakse olulisi muudatusi planeeringute menetlemisel ja need muudatused jõustada üldkorras. Palume vastavalt hea õigusloome ja normitehnika eeskirja §-le 49 lisada seletuskirja põhjendus üldkorras jõustumise kohta. Põhjendus peab aitama veenduda, et vajalikud ümberkorraldused jõutakse lühikese (ja teadmata ajal algava) *vacatio legis* ajal ära teha.

3. Palume arvestada ka kooskõlastuskirjale lisatud eelnõu ja seletuskirja failis tehtud märkustega.

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)

Liisa-Ly Pakosta
justiits- ja digiminister

Lisad: eelnõu ja seletuskirja failid Justiitsministeeriumi märkustega.

Piret Elenurm 51972556
Piret.Elenurm@just.ee
Helen Uustalu
Karen Alamets
Mari Koik